

ХОСХАР АЙЫНЫҢ 8-чІ КҮНІНДЕ -

ХРИСТОСТЫҢ ЧАРЫХ ТІРІЛІЗІ — ПАСХА — ХЫЗЫА ПЫЖЫРХА

Арачылағчы Христостың Тірілізі - пістің киртінізібістің өзені. Ол иң не пастағы паза иң не сын кирек полча, хайзын илчилер, постарынын үгретии пастыра, тикси чир үстүнде тарадып пастааннар.

Хайди Христос Позының кірөстіг өлімі пастыра пісті чазыктарыбыснан арыглап салған, ідөк Аның Тіріл парғаны пістің худыбысха мөге чуртасты сыйлап пирген. Аннаң киртіністіг кизилерге Христостың Тіріл парғаны сыбыра өріністіг кирекке айлан парған.

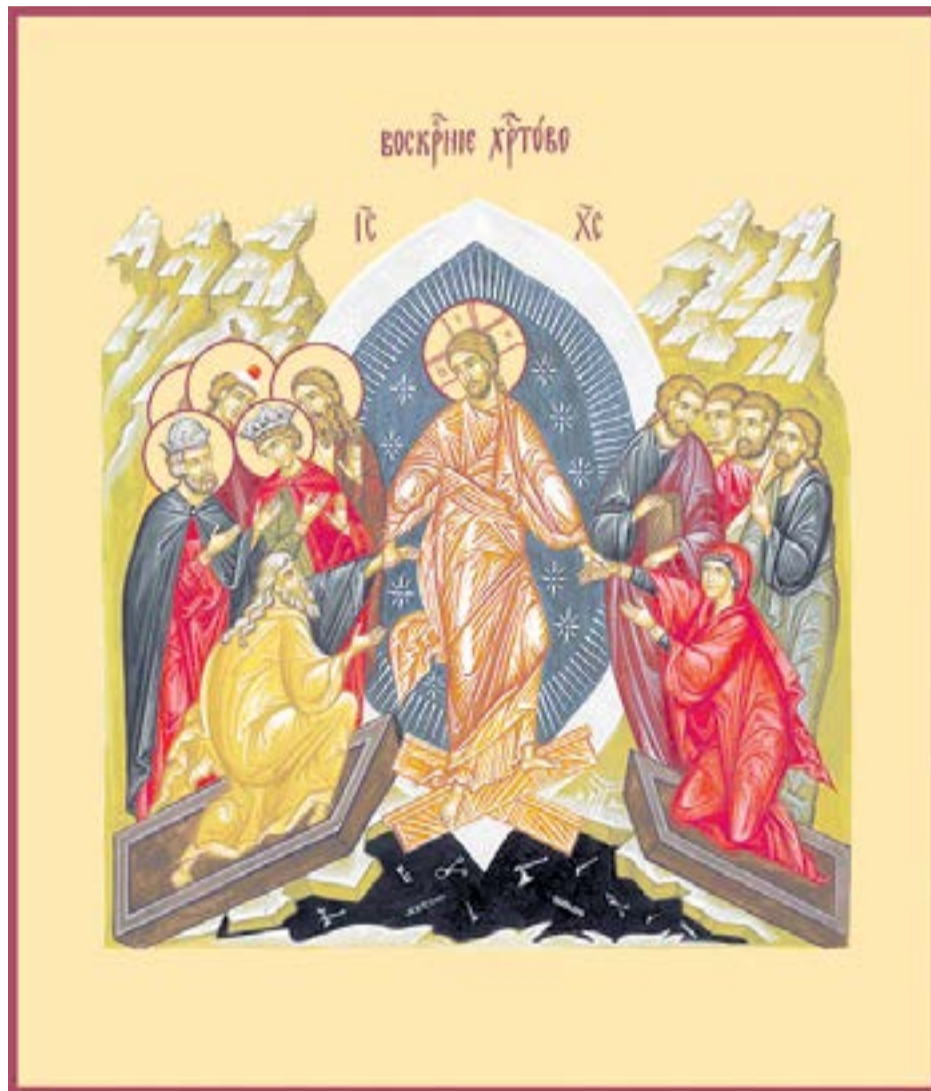
Тикси чир үстүнде пістің Хан Худайыбыс Иисус Христостың ол парып, анан Тіріл парғанынанар пілбинчеткен кизи чох таа полар. Че хайдаг нима Аннаң пол парғаны, - Худайның иң не чазыт хыйгазы, Худайның тоозылбас хынызы. Ноо даа тустарда кизиниң иң не артых хыйгазы ол арачыланыстыг чазыттың алнында поэнының пазын төбін түзір салча. Арачылағчының Тіріл парғанын піс поэбыстың чүреөбіс пастыра сизин салчабыс. Піске анзы Худайның сын чарии пастыра пиріл парча. Ол киртіністе пістің киртінізібіс пик турғызыл парған.

Амды, хысхахахти, пістің Арачылағчыбыстың Тіріл парғанынаң палғалыстыг өн киректерні поэбыстың сағызыбысха кир көреенер. Хайди чаксыхабарчылар піске чоохтапчалар, Иисус Христос кірөсте, пятницада Позының чирдегі чуртазын тоос салған, орты күн соонда, еврейлернің Пасха үлүкүні тандади. Олох күн, иирде пай паза чаксы сағыстыг кизи Иосиф Аримафейский, Никодимнең хада, Иисусты кірөстең суурып алып, Аны чаксы чыстыг хайахнаң сүрткілеп алып, еврейлернің кибірінен, иснең (плащаницанан) ораабысханнар, анан Аны хуйуда чыып салғаннар. Ол хуйудағы хомдыны Иосиф поэзына киртіп салған полған, че Иисусха хынып, паза Аны улуғлап, ол Аны анда чыып саларга пөгін салған. Ол тастыг хуйу Иосифтің садында, Голгофа хыраңның хыринда полған, хайда Христосты хазап салғаннар.

Иосифнең Никодим Синедрионның (иудейлернің өөркі чаргызы) кизилери полғаннар, че олох туста олар Христостың чазыт үгретчилери полғаннар. Христосты чыып салған хуйуның ахсын олар чоон хайанаң чаап салғаннар. Иудейлернің Пасха үлүкүнін үлүкүннең иир пасталчатханнаң, олар Иисусты маңзытта чыып салғаннар.

Үлүкүннi күн дее полза, субботада пасабыстар Пилатсар парып, Иисусты чыып салған хомдылыг хуйуның хыринда, Аның хомдызын хадарзыннар тіп, чаачыларны хызып алғаннар. Иисус Христос үзінчi күнде тіріл парам теенін сағысха кирип, олар хомдылыг хуйуның ахсын пазыр салған тасха танма саап салғаннар. Иди иудейлернің пастыктары, постары даа сизинмин, Христостың үзінчi күнінде Тіріл парарын киречілеп салғаннар.

Че Хан Худайның худы хайда полған, хачан Ол ол парғанда? Тигірибнің киречілезінен, Ол Позының арачыланыстыг үгретиинен Агаа киртін пар-

ған чир түбіндегі хуттарны сығарып алған (1 Пет. 3:19).

Позының тоозыл парғаны соонда, үзінчi күнде, иртен, харасхы туста чаачылар танма салып парған хомдылыг хуйуның хыринда турчатханнарында, Хан Худай Христос Тіріл парған. Тірілістің чазыды, итсөбккө кір парғаны осхазох пілдізі чох чазыт пол парған. Піс поэбыстың уйанах сағызыбыснан анзын иди пілчебіс, хачан Худай-Кизи тіріл парғанда, аның худы Аның иди-сөөгине кір парған, аннаң Аның иди-сөөгi тіріл парып, пасхали алыс парған тіп. Аның иди-сөөгi ардабас пол парған, анан Ол Тіріл парған. Аның соонда, Тіріл парған Христос хуйуны чаап салған хайаны хыйа албин, паза аның танмазын суурбин, андартын сығыбысхан. Чаачылар, хайдаг нима ол хуйуда пол парғанын көрбееннер, аннаң олар Христос Тіріл парған соонда даа хуйудағы хуруғ хомдыны хадарарын узаратханнар.

Хачан Худайның Ангелі, Тигірдең түзіп, хомдыны пазыр салған хайаны хыйа алыбызып, аның үстүнде одыр салғанда, чир тітірсең. Ангелнің көрiмi сағын осхас паза аның тонанчыгы аппағас полған. Чаачылар, Ангелнең хорых парып, тизібіскеннер.

Миролыг ипчилер дее, Христостың үгретчилери дее, хайдаг хайхастыг кирек пол парғанын пілбееннер. Христосты табырах чыып салғаннар, миролыг ипчилер Пасханың соондағы күнде, Христостың хомдызынзар парып, Аның иди-сөөгін чаксы чыстыг хайахнаң читіре сүрткілеп саларга чөптес салған полғаннар. Анда турғыс салған чаачыларданар

паза танма саабыл парғанынанар олар пілбееннер.

Тан чариинда, Мария Магдалина, Мария Иаковлева, Саломия Сусанна паза пасха даа чаксы сағыстыг ипчилер, чаксы чыстыг хайахты тудынып алып, Христостың хомдызынзар парғаннар. Андар парчаадып, олар халахтанғаннар: «Кем піске хомдыны чаап салған хайаны хыйа чылдыр пирер?»

Иң не пурнада Хан Худайны чыып салған орынзар Мария Магдалина читкен. Хуруғ хомдыны көр салып, ол Петр паза Иоанн илчилерзер ойлаан, анан оларга Үгретчинің иди-сөөгi чiт парған тіп чоохтаан. Андар читкенде, олар хомдының үстүнде одырчатхан оолны көр салғаннар, аның тонанчыгы аппағас полған. Ол пасхачыл оол теен: «Хорыхпанар, сірер хазат салған Иисусты тілепчезер, Ол Тіріл парған! Парынар, Аның үгретчилеріне чоохтанар, олар Аны Галилеяда көр саларлар». Сах андох Петрнаң Иоанн илчилер хуйузар ойлааннар: че анда олар Иисустың пазында полған платты ла көр салып, иблерінзер айланғаннар. Олар парыбысхан соонда, Мария Магдалина, Христостың хомдызынзар киліп, анда ылғап сыххан. Ол хомдының үстүнде одыр салған аппағас тонанчыхтыг ікi ангелни көр салған, оларның пірси - пазында, пірси - Христостың азахтары чатхан орында полған. Ангеллер аннаң сурааннар: «Нога син ылғапчазың?» Мария оларга нандыр піріп, айланыбысханда, Иисусты көр салған, че ол Аны таныбаан. Сад тоғынчызы полар тіп, ол Аннаң сураан: «Сынап син

Аны (Иисус Христосты) сығарып алған ползан, хайдар Аны син сал салғазын, чоохтап пир мағаа, мин Аны алып алам». Андада Хан Худай агаа теен: «Мария!» Таныс үннi ис салып, Иисуссар айланыбысханда, Христосты танып салып, Мария хысхырыбысхан: «Үгретчи!» анан аның азахтарына түс парған. Хан Худай Позына теңерге агаа чаратпаан, че ол хайхастыг Тірілістенер чоохтап пирер үчүн, аны үгретчилерінзер ысхан.

Олох күнде, иртенех Ангелнің түскеніненер паза хуруғ халған хомдынаңар хабар пасабыстарга чит парған. Пу тіл-аас иудейлернің пастыктарын угаа тың сағысха түзірген: оларның чочыныстыг кирегі тол партыр. Амды оларга Христостың Тіріл парғанын чонның алнында аспасха кирек. Олар, чыылызып алып, чаачыларга ахча суғып, Иисустың үгретчилери хараа, хачан чаачылар узааннар, Аның иди-сөөгін оғырап алғаннар тіп тайма тіл-аасты тарадыбызарга чаххааннар. Чаачылар сах ідөк иткенер, аның соонда Арачылағчыны оғырлап парыбысханнаңар тіл-аас чонда үр тудылған.

Хан Худай Позының Тірілізі соонда, пастағы күнде, нинче-де хати Позының үгретчилерінзер кил-парған. Аның үгретчилери, істезігнен тизіп, пірерден Иерусалимнің аймах-пасха орыннарында чазынғаннар.

Тигірибнің иргі чооғынаң, иң не пастап Христос Позының Ічезінзер, Аны часхар салар үчүн, Килген. Анан пасха даа миролыг ипчилерзер киліп, оларга теен: «Өрінінер!» Угаа тың өрiн парған ипчилер ол өрініснен илчилернен үлескеннер. Олох күнде, Христос Петр, Лука, Клеопа үгретчилерінзер кил-парған, хайзылары Еммауссар парчатханнар. Иирде Ол Позының прай илчилерінзер килген, хайзылары Аның Тіріл парғанын үзүрерге чыылыс парған полғаннар. Иудейлернен хорыгып, олар Иерусалимдегі пір турада пиктенібіскеннер. Иргі чоохтаң - Сионның төрінде, хайда Чазыт Иирдегі азыраныс полған, анан читi нидиле пазынаң Апарыг Хут илчилерге түскен.

Нидиле пазынаң Хан Худай пазох Позының илчилерінзер Килген, ідөк Фома илчизер, хайзы Арачылағчы пастағызын килгенде, оларнаң хада полбаан. Позының Тіріл парғанына Фома илчині киртіндіріп алар үчүн, Хан Худай Позының палығларына теңерге агаа чаратхан. Ұзе киртін парған Фома, Аның азахтарына түс парып, хысхырыбысхан: «Хан Худайым минің паза Худайым минің!»

Хайди чаксыхабарчылар чоохтапчалар, Хан Худай Тіріл парған соонда, хырых күн илчилерінзер паза пасха даа киртіністіг кизилерзер кил-парған.

Христос Тіріл парғаны соонда, хырыгынчы күнде, илчилерінің харахтары көзінде Тигірзер Өөрлебискен, паза ол тустаң сығара Позының Адазының он саринда одыр салған. Ол күннең сығара илчилер, Иерусалимзер айланып, Апарыг Хуттың түзерін сахтааннар, хайзын Хан Худай оларга чаххаан.

ЕПАРХИЯНЫҢ ЧУРТАЗЫНДАҒЫ КИРӨКТӨРНІҢ ПАЗА АРКАЛАЙНЫҢ ХУДАЙҒА ТОЛДЫРҒАН ТОҒЫНЫСТАРЫНЫҢ ИЗЕРІ

Көрік айының 7-ші күнінде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан Көк хайа аалда пүдіріл парчан Худай туразының паза аның үстүнде турғызыл парчаң кірөсті ап-арығлачаң орынны толдыр салған. Пу Худай туразы Илбек Василийге адалып пүдіріл парар.

Пу ап-арығ хайыныста ідөк Хакас Республиказының пазы В.М.Зимин араласхан.

Көрік айының 9-шы күні. Аарластығ паза саблығ ухаанчы Хан Худайның Кірөстегізі Алнындапарчатхан Иоанның пазы пастағызын паза ікіншізін таабыл парғанын хумартхылачаң күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің архиепискобы Ионафан Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдырған.

Олох күн, иирде, Илбек Оразаның чирдегі чуртастарын тоос салған ада-ічелернің хуттарын сағыста тутчаң ікінші субботағы таңдади, соборның хутхадарчыларына хада, Парастасты ол Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдыр салған.

Көрік айының 10-шы күні. Илбек Оразаның чирдегі чуртастарын тоос салған ада-ічелернің хуттарын сағыста тутчаң ікінші субботағында, Ағбанның паза Хакас чирінің архиепискобы Ионафан, соборның абыстарына хада, Худайға тоғынысты, аның соонда, Панихиданы Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдырған.

Олох күн, иирде, Илбек Оразаның Кірөске пазырынчаң Нидилезі таңдади, Кірөсті сығарчаң орынның Хараағы Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралығ соборда толдырылған, хайзынан Ағбанның паза Хакас чирінің архиепискобы Ионафан устаан.

Көрік айының 11-ші күні. Илбек Оразаның Кірөске пазырынчаң Нидилезінде, Ағбанның паза Хакас чирінің архиепискобы Ионафан, соборның абыстарына хада, Илбек Василийнің орынына Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдырған.

Көрік айының 16-шы күні. Апарығ чобағчыларны: Евтропийні, Клеоникті паза Василискті хумартхылачаң күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің архиепискобы Ионафан Азынада ап-арығлалған Сыйыхтарның Худайға тоғынызын, соборның абыстарына хада, Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдырған.

Көрік айының 16-ші күні, иирде, Илбек Оразаның чирдегі чуртастарын тоос салған ада-ічелернің хуттарын сағыста тутчаң үзінші субботағы таңдади, Ағбанның паза Хакас чирінің архиепискобы Ионафан, соборның абыстарына хада, Хараағы Худайға тоғынысты паза Парастасты Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдырған.

Көрік айының 17-ші күні. Илбек Оразаның чирдегі чуртастарын тоос салған ада-ічелернің хуттарын сағыста тутчаң субботағында, Ағбанның паза Хакас чирінің архиепискобы Ионафан, соборның абыстарына хада, Худайға тоғынысты, аның соонда, Панихиданы Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдыр салған.

Олох күн, иирде, Худайғасын Иоанн Лествичникті, Лествицаны пас салған Синайдағы игуменні хумартхылачаң күннің таңдади, Ағбанның паза Хакас чирінің архиепискобы Ионафан, соборның хутхадарчыларына хада, Хараағы Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдырған.

Көрік айының 18-ші күні. Худайғасын Иоанн Лествичникті, Лествицаны пас салған Синайдағы игуменні хумартхылачаң күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің архиепискобы Ионафан, соборның абыстарына хада, Худайға тоғынысты Ағбан саардағы Никольской соборда толдырған.

Көрік айының 20-ші күні. Севастийской көлде, чобалып, чирдегі чуртастарын тоос салған 40 апарығ чобағчыларны паза Херсонестегі ап-арығчобағчыларны: Василийні, Ефремні, Капитонны, Евгенийні, Елпидийні паза Агафадорны хумартхылачаң күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің архиепискобы Ионафан, соборның хутхадарчыларына хада, Худайға

тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдырған.

Көрік айының 23-ші күні, иирде, акафист хығырылып, Иң Ап-арығ Худайтөреткенні Сабландырчаң күннің таңдади, Ағбанның паза Хакас чирінің архиепискобы Ионафан, соборның абыстарына хада, Хараағы Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдырған.

Көрік айының 24-ші күні. Иң Ап-арығ Худайтөреткенні Сабландырчаң күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің архиепискобы Ионафан, соборның хутхадарчыларына хада, Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдырған.

Көрік айының 25-ші күні. Худайғасын Мария Египетскаяны хумартхылачаң күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің архиепискобы Ионафан, соборның абыстарына хада, Худайға тоғынысты Ағбан саардағы Константино-Еленинской Худай туразында толдырған.

Көрік айының 30-шы күні. Худай кізизін, Худайғасын Алексийні хумартхылачаң күнде, Ағбанның паза Хакас чирінің архиепискобы Ионафан Худайға тоғынысты, соборның абыстарына хада, Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдырған.

Көрік айының 31-ші күні. Лазарьны тірілдір салчаң Субботада, Ағбанның паза Хакас чирінің архиепискобы Ионафан Худайға тоғынысты, соборның абыстарына хада, Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдырған.

Көрік айының 31-ші күні, иирде, Хан Худайның Иерусалимзер Кіргенін (Тал пазын) үлүкүннечен күннің таңдади, Тал пазын ап-арығлачаң орынның Хараағы Худайға тоғынысты Ағбанның паза Хакас чирінің архиепискобы Ионафан, соборның абыстарына хада, Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдырған.

Хосхар айының 1-ғы күні. Хан Худайның Иерусалимзер Кіргені (Тал пазы) үлүкүнде, Ағбанның паза Хакас чирінің Пөзікинапарығ архиепискобы Ионафан, соборның абыстарына хада, Худайға тоғынысты Спасо-Преображенской кафедралығ соборында толдыр салған.

АП-АРЫҒ ЖИРОЛЫҒ ИПЧІЛЕРНИҢ КҮНІ

Худай пиргенінен, иди салыл парған, сынсабланыстыг христостыг үлүкүннер иргі тустагы көпхудайлыгларнын үлүкүннеріне, төстеніп, турғызыл парғаннар. Анзы чоннын наа киртініске табырах көнік парары үчүн, иділ парған. Сах идок миролыг ипчилерниң үлүкүни турғызыл парған. Миролыг ипчилерниң күні - христианствода өөн кирек полча.

Миролыг ипчилерниң күні көс чөрчеткен үлүкүн, анзы Пасха үлүкүннең палгалыстыг полча. Пу үлүкүнни Пасханың соонда, Христостың Чарых Тіріл парғаны соонда, үзінчі Тіріліс күнінде - пу чылда хосхар айынын 22-чи күнінде хумартхылапчалар.

Худай сағынчатхан кизилер пу күнде постарынын ичелерин, ипчилерин, пиче-тунмаларын, хыстарын паза прай чағын кизилерин пу худайлыг үлүкүннең алгыстапчалар. Пу үлүкүн христостыг амырда ипчилерниң үлүкүни тіп адал парған.

Ікі Марияның аттарына төстеніп, Сынсабланыстыг Тигіриб тиксі христостыг амырдагы ипчилерни пу илбек үлүкүннең алгыстапча.

Пу ікі Марияның пірсі - Мария Магдалина полча, хайзынын худынан Иисус Христос чабал хуттарны сығара сүрібіскен, аннанар ол Анын үгредиин ситкіп истіп алған соонда, Христостың чахыгларынча чуртирға пөгін салған.

Ікінчі Мария - Клеопова. Ол, хынза, Христостың Ічезинің хыс тунмазы алай ба пичезі алай ба Иосифтің - Иисустың Ічезинің тайма хоныхтыг ирнің харындазынын ипчизи полған полар тіп, чоохтар пар. Паза иргі пічктер иди чоохтапчалар, ол Худай Оолгынын туғаннарыннын - Иаковтың, Иосийниң, Симоннын, Иуданың ічезі полған полар тіп.

Идок миролыг ипчилерниң күнінде Иоаннаны, Христостың сын үгренчизин хумартхылапчалар. Ол Анын пасха үгренчилерінен хада, Галилеязар парып, Христостың соонча чөрген. Хачан ухаанчы Иоанны, Ирод өдір салғанда, ол Иоанн Кірөстегчинің пазын чазыр салған.

Идок тигіриб Иисус Христостың үгренчилері Иаковтын паза Иоанның ічезин - Саломияны хумартхылапча.

Иисус Христос Тіріл парған соонда, Мария Магдалинаа пастағызын көрінген, анан Иисус Христос Саломияа көрінген.

Паза Чахсыхабарларда идок Вифаниядагы Марфа паза Мария - Лазарьнын пичелері сагысха кирілчелер. Арачылағчы, оларнын чуртына

кіріп, паза үгредіп, оларны улуғлап салған. Че олар Агаа сыннан киртін парғаннар андада ла, хачан оларнын харындазын Лазарьны Хан Худай Иисус Христос тірілдір салған соонда ла.

Идок Суссанаданар чоохтирға кирек, хайзынанар Лука илчи поэзының Чахсыхабарында піске чоохтапча. Ол Худай Оолгына поэзының пай чуртындагы нима-ноозынан полысчаң.

Прай пу чахсы-чалахай чүректіг миролыг ипчилерниң сылтаанда, прай арыг сағыстыг паза Худайға сыннан киртінчеткен ипчилер алгыстагы постарына алынчалар.

Пу үлүкүннің тархынын пілбинчеткен кизилер постарынын алнында сурыгны турғыс саларлар даа, нога оларны миролыг ипчилер тіп адап салғаннар тіп. Анзына нандырыгны піс Ап-арыг Пічкитң Наа Чахиинда таап аларбыс. Ол ипчилер ол чирлерде полчаннар, хайда Иисус Хрис-

тос, Худайзар хыгырып, андагы чонны үгретчен. Олар Христосты постарынын чурттарына өрініснен киріп алчаннар, анан Агаа тоғынып, Анын соончан чөрченнер.

Хачан Иисус Христосты хазап салғаннарында, ол ипчилер Голгофа хыранда Анын чобағларынын киречилері пол парғаннар.

Пазагы күн, иртен, кірөстерде хазап салғаннарны кірөстердең суурыбысханнарында, олар Иисус Христостың хомдызынзар килгеннер, Анын иди-сөдгін, иудейлерниң киби-ринче, миронан сүрткілеп салар үчүн, аннанар пу күн иди адал парған.

Миролыг ипчилерниң күнінен идок Христостың Тіріл парғаны палгалыстыг полча. Кірөсте ол парған соонда, Христос оларға пастағызын көрінген. Иди олар сыннан арачылань пар полчатханын паза кизинің худы өлімі чох полчатханынанар, Худайның Ангелі пастыра, хайзы

оларға хомдынын хуруг полчатханын көртис пирген, пастағызын піліп алғаннар.

Миролыг ипчилерниң угаа пазымныг, изіг чүректіг паза арыг сағыстыг полчатханнары Худайға киртінчеткен чоннын ханына сиип парған, өөнінде, ипчилерниң ханына, хайзылары андагох арыг төлні чайапчалар. Олаңай паза пай хоныхтыг ипчилер, Худайнаң хорыгып, сын паза арыг чуртирға күстенченнер. Чахсы-чалахай киректерни чайап, хызылып, чуртапчатханнарға, кіленчиктерге паза ағырыг кизилерге полызып, Хан Худайнын көнін толдыр саларға күстенченнер.

Паза прай анзына хоза чоохтирға кирек, хоныхтыг чуртасты төстеп алар үчүн, сынсабланыстыг киртінчестіг кизилер анзына угаа иптг паза сибер хайчаннар. Тигірибниң алтары алнында пир салған сөсті пик хайраллирға, хайзын Христос чахып салған, алындагы ипчилерниң пір дее хыйыстырбас угаа улуғ кирегі полчан. Прай анзы амгы тустарда даа Худайға пик киртінчеткен кизилерниң чүрекерінде халған.

Миролыг ипчилер пазымныг, сыдамахтыг полып, прайзынын пырозын хыйа тастап пирченнер, аннанар оларға көбгер чахсы ондайны піске халгыс салғаннар. Иди, Христосты сабландырып, чахсы-чалахай киректерни чайап, көп ипчилер ап-арыг чобағчыларға читіре постарын көдір салғаннар: Матрона Ічечек, Ксения Петербургская, Феврония Муромская, игумения Екатерина паза оларнан пасхазы даа чоннын алнына турчан, полысчан, часхарчан, имнечен Христостың соонча парчатхан ипчилер. Аннанар чоннар аразындагы Сынсабланыстыг ипчилерниң үлүкүни - Сынсабланыстыг миролыг ипчилерниң күні полча. Мынзы хайхастыг кирек нимес. Пит, ипчи кизи наа чуртасты ах чарыхха төрет салча, иди амырға чалахай хынысты ағыл салып, чуртты хайраллапча, ирине паза палаларына пик паза ізестіг тайах полыбысча.

Че, кемнер олар - миролыг ипчилер? Олаңай ичелер, пичелер, ипчилер, хайзылары Худайнын чахии хоостыра чуртапчалар.

Че иң не чарых хыныстыг пасталғаны - Худайнын Иң Ап-арыг Ічезі паза Худайға хынып, иптг паза сын чуртап салған пасха даа ипчилер улуғласта паза сабланыста полчалар. Аннанар кизи төлінің иң не сіліг чардыгынын - ипчилерниң чылда ікі үлүкүн полча, - 8 март паза ап-арыг миролыг ипчилерниң күні.

ХОСХАР АЙЫНЫҢ 17-чІ КҮНІНДЕ - ЧИРДЕГІ ЧУРТАСТАРЫН ТООС САЛҒАН АДА-ІЦЕЛЕРНИҢ ХУТТАРЫН САҒЫСТА ТУТЧАҢ ÖРІНІС КҮНІ

Ап-арыг адаларнын андаг тиңнестіріг пар: ибдегі алданыс - анзы кимечек, хайда кизи чалгызаан одырып алып, изинче, че тигіриблг алданыс - анзы корабль, хайда көп кизилер, анда одырып алып, изинчелер, паза анда парустар пар полча.

Полған на кизее, поэзының туғанчағыннарыннын хуттарын арачылап халар үчүн, Худайнын туразында алданарға кирек, хайда көп кизилер алданчалар. Чыл ибیره андаг алданыстыг күннер пар полчалар, хайда тиксі Тигіриб, Худайнаң сурынып, Агаа алданча.

Паза андаг тайма сагыс пар, Тигіриб турғыс салған күннерде идок пу чирдең постарын постары чох ит салған кизилерниң хуттары үчүн, Худайнаң сурынып, алданарға кирек полча тіп, анзы саба сагыс. Пу чирдең пос көнниңең парыбысхан кизилерниң хуттарын арачылап халар үчүн, ибде ле Худайға алданарға кирек полча, паза чахсы-чалахай киректерни чайап, кирексінчеткеннерге ас-тамахты (иттең пасхазын) пирип, полыс пирерге кирек, че ол кіленчиктернен поэзын чох ит салған кизинің худын арачылап халчаң алданысты хызарға

чарабинча. Андаг кизилерниң хуттары үчүн, алданған хазых кизилерниң чуртазында хайдаг-да хорыгыстыг киректер пол парчалар.

Паза анзын чахсы пілерге кирек полча, сынап кем-де хара күстіг киректернен, өөнінде, хамначан, сыбырачан паза кизилерге хомай хара айналыг киректерни ысчаң кизи полған полза, андаг кизилерниң хуттарын арачылап халар үчүн, Худайнын туразында паза пасха даа орыннарда Худайға алданарға пір дее чарабас. Андаг хара киректернен айғасхан кизилер - Худайнын ыырчылары полчалар.

Йа, паза анзын хайди дее пілерге кирек полча, Хан Худай ол ла иптг, салылып, пазыл парған хайралластыг алданыстарны ла Поэзына албинча, че кизинің чүрегінен сыхчатхан хыныстыг алданызын Ол ис салча, иди Ол пілінген паза пілінмеен чазыхтарны поэзыт пирип, Поэзынын хайраллазын чирдегі чуртазын тоос салған кизинің худына сыйлап пирер. Анын үчүн, ноо даа орында, ноо даа туста постын арыг чүреенен сыхчатхан сөстерінен Хан Худайнаң сурынып, Агаа алданарға кирек полча.

Игумен Нектарий (Морозов)

ХОСХАР АЙЫНЫҢ 7-чІ КҮНІНДЕ -

ИН АП-АРЫҒ ХУДАЙ ТӨРӨТКЕНГЕ ЧАХСЫХАБАРНЫ ЧИТІРГЕНІ

Худайның Иң Ап-арыҒ Ічезі Мария Хысха Чахсы Хабарны Читіргені үлүкүн - Илбек Ораза тузындағы илбек үлүкүн полча.

Тиксі тилекейде Худайның Ап-арыҒ Худының чурты угаа көп, паза кізілернің арыҒ чүректері - Агаа илбек өріністі сыйлапчалар.

Ноо даа кізінің чүрее хуруҒ полбинча, - ол амырның алай ба төбіркинің алай ба Худайның күзінең тол парған полча. Хачанда кізінің чүрее Худайның күзінең паза Аны, сабландырып, махтачаң сарыннарнаң на тол парған полчан, аннаңар агаа (кізее) пір дее хорығыс чох полчан. Че амгы тустагы кізінің пазы - ізсағызы чох пол парған сайбах киректернең не пүт парған тиирге кирек. Чыплама харасхыдагы чарых чили, - кізі төлін арачылап халар үчүн, Тигірдең Худай піске Түскен. Худайның чирзер Түскені, - Худайның Ангелінең паза Хыстан пасталча. Олар Тигірнің паза чирнің арыҒ поларынаңар чоохтасханнар.

Хачан чазыхтыҒ чүрек арыҒ чүрекнең чоохтасчатса, андада - тоозылбас чаа пасталыбысча, че, хачан арыҒ чүрек арыҒ чүрекнең чоохтасчатса, андада, - амыр, өрініс, хыныс паза хайхас!

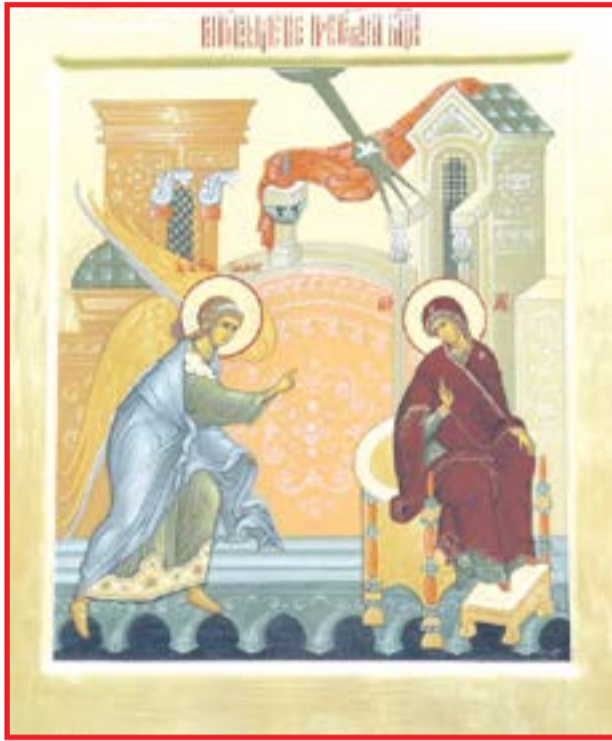
Худайның Архангелі Гавриил - кізі төлін арачылап халарының ханаттыҒ пастагы хабарчызы, кізі төлінің арачыланызынаңар искирчең Оён ангел, хайзын Худай ысхан, - ол Хан Худайның хайхазынаң тол парған. Иң Ап-арыҒ Мария Хыс, Худай Позының Архангелі пастыра ысхан Чахсыхабарны, - кізілер аразынаң, иң не пастагызы польп, ис салған. Аның соонда, Аның чүреенің алтында, Позының пазын төбін түзір салып, Сын Худай ит-сөбккө кир парған, паза иргілен парған амырны наачылаңар Чайаачы - Хан Худайның Ічезі пол парарынаңар Чахсы Хабарны Иң АрыҒ Хыс ис салған. Анзынаңар чоохтапча пүүнги чахсыбахарлыҒ хыгырыҒ.

Худай Позының Оён ангелі Гавриилні Галилеяның Назарет саарындагы Иң АрыҒ Мария Хыссар ысхан, Хайзы Иосифнең тайма хоныхтыҒ полған. Амды Худайның Архангелі Худай-Кізі төриринеңер Чиктег чох Иң АрыҒ Мария Хысха чоохтапча.

Худай-Ада Позының чахсыхабарчызын Архангел Гавриилні алтынчы айда ысхан. Ідөк Худайның олох ангелі Хан Худайның Кріөстегчизи Иоанның төриринеңер аның адазына, пасабыс Захария паза аның ипчизіне Елисавета искирген. Че пүүн ол Худай-Кізінің төриринеңер Иң не Чиктег чох Мария Хысха Худайның Чахсы Хабарын читір пирче.

Полған на Худай чайап салған ниме - Худайга өріністі сыйлапча, паза Худай ол өрініснен пасхаларынаң үлезерге хынча, аннаңар пір дее тузазы чох нимені Худай чайап салбаан. Паза полған на Худай чайап салған ниме - кізее өріністі сыйлапча, аннаңар Худай пір нимені дее тик чирге ле чайап салбаан. Ол Позының чайап салған нимезінең прайзынаң үлезерге хынча, анан оларнаң хада өрінче...

Худайның Оён ангелі Гавриил Иң не Чиктег чох АрыҒ Хысха түзіп, Худай Оолгы - Аннаң Төриринеңер Агаа чоохтапча, хайзы пастыра иргілен парған амыр наачылаңар парар. Паза прай анзы Иң АрыҒ Хысха ол хаалхалар пол парарга кирек, Хайзы пастыра амырның АрачылаҒчызы Позының узанчаң орынынар чили, кир килер. Аннаңар ипчи нимес, че Иң не Чиктег чох АрыҒ Хыс, Хайзы Позын тоозылбас үлгүліг Худайга түгеде пир салған, Аннаң на Худай Оолгына

Төрирге кирек полған, аннаңар амырның кірі Агаа пір дее чапсын парбаан...

Худайның Архангелі түс килип, Агаа теен: «Өрін, Худайның чахсы күзі пірилген Хыс! Хан Худай Синнең хада; чахсысөстігизң Син ипчилернің аразынаң. Наа чайал парған Худай-пала - Худайга паза кізілерге улуҒ өріністі сыйлир; анзы Чахсы Хабар пастыра азылча: «Өрін!» Пу сөстернең пасталча тиксі амырның наачылаңар парары. Пу иң не пастагы сөстер, хайзылары Худай-Аданың илбек чазыдын чарых азыбысчалар.

Худайның Оён Ангелі Гавриил Иң АрыҒ Мария Хысты Чахсы сөстігизң тіп адапча, анзы Ап-арыҒ Хуттың тіригні чайапчатхан тигірліг чахсы чыснаң паза арыҒ сыйыхтарнаң тол парғаннаңар, - Аның худы - Худайның чурты пол парған.

Чахсы күзі чохтар олар, кемнернің хуттары Худайга чаабыл парғаннар, оларның хуттары чирге ле азылых полчалар, іди олар чирнең, чазыхнаң паза өлімнең не чыстанчалар. Худайнаң ырабысханы, - Худайның харгазы, че Худайга чағын кізее - Худайның чахсы сөзі пірилче. Худай Позы чайап салған кізінең хачан даа хада полча, сынап кізі поэзы ла Аннаң хыйа парыбыспаза.

Өөркі Чайаачының илбек Ангелі Гавриил, хайзы Худай-Аданың чирні чайапчатханын көр саларга турыстыра пол парған, ідөк ол кізілернің хуттарын өтіре көр салар күстіг пол парған, - ол Иң Ап-арыҒ Хыстың сағызын көр салған, паза Аның уйат парғанын көр салып, Аны иркелестіг сөстернең часхар саларга маңзыраан: «Хорыхпа, Мария, Син Худайның чахсы күзін алып алгазың. Хорыхпа, Пала! Хорыхпа, Худай Позының чахсы сөзін пирген Хыс! Иди Синнің пастыра кізі төліне Худайның чахсы сөзі пірил парар, іди ол арачылаң халар. Син, Худай Оолгының Ічезі пол парып, Хыс Позының чидір салбассың, Синнең пасхазына анзы пірилбес...»

Иң Ап-арыҒ Мария Хыстың худын іди амырат салып, Худайның ханаттыҒ чахсыхабарчызы Агаа оён тигірліг хабарны искирче: «Мына, Син

төл алынарзың, паза Оолны төредіп аларзың, Син Аны Иисус тіп адап саларзың. Ол илбек пол парып, Өөркі Чайаачының Оолгы тіп адал парар, паза Аның Худай Чирінің Ханы полчатханы тоозылбас...»

Ол тигірліг Чахсы Хабарны истип алып, Иң Ап-арыҒ Мария Хыс, олғанаң осхас олаңай көннліг пол парып, Худай ысхан чахсыхабарчынаң сураан: «Хайди анзы пол парар, хачан Мин ирні пілбинчем?» «Ап-арыҒ Хут Сині таап алар, паза Худайның күзі Сагаа түзер; іди Ап-арыҒ Төреең Пала - Худайның Оолгы тіп адал парар», - нандырган Худайның Оён ангелі. Иң Ап-арыҒ Мария Хыс Худайның сөзіне, хайзын Архангел Гавриил Агаа искир пирген, ікінчелебеен. Худай ысхан Архангелнің сөстерін истип алып, прай хыстарнаң пазымныҒ Хыс агаа теен: «Мин Худайның хулыбын; ползын Магаа синің сөстеріңче».

Аның соонда, пістің арачыланызыбыстың ханаттыҒ Оён хабарчызы Өөркі амырзар өөрлебіскен, поэзының өлімі чох харындастарынзар.

Че, пу даа күннерде Тигіриб өріністі хыйа итпинче; андаҒ илбек Аның өрінізі кізі төлін арачылап халарында, аны, чаҒбан тудып, чазыхтарнаң арыҒланғаны даа, Христостың Кірөске хададып, чобалчатханы үчүн, чүрек ачии даа, Хан Худайның Иди-сөбгі үстүнде сыхтааны даа ол илбек өріністі үзүре саап полбас, - іди пу Чахсы Хабар пастыра, амырның АрачылаҒчызының Төрөп парары, - тиксі амырға тарап парған.

«ХайдаҒ ниме үлүкүннелче? - ап-арыҒ Андрей Критский сурча. - «Прай чайал парғанның өрінізі паза кізі төлінің түзен парары. Пүүн Худайның кізее хынчатханы паза кізі төлінің арачыланызы чахсыхабарлалча, іди Худай Позы чайап салған кізі төлін хайраллап халар. Прайзында полчатхан Сын Худай Килче, - прайзын өрініснен толдырыбызар үчүн», - ап-арыҒ Андрей чоохтапча, - «Аның піске хынчатхан хыри-пазы чох хайралластыҒ чүрее кізінің чох пол парарын сыдап полбаан, хайзының үчүн, Ол Тигірні турғыс салған, чирні төстеп, киині чайыбысхан, тиніс паза талай-суғларның хыриларын турғыс салған, паза прай көрінчеткенні чайап салған. Аннаңар Худай - Тигірдең, Худай - чирде, паза Иң Ап-арыҒ Хыс Позының істінде ал чөрчеткен Худай - кізілернің аразында. Мыннаң сығара, кізі төлі өріністі алып, Худайга төөй полчатханын поэзына алынча. Мыннаң сығара, кізі төлі чазыхтың пай полчатханына алаахтыртханын хыйа тастап, Худай-Чайаачының хынған Хызы чили, сілігленче. Мыннаң сығара пістің алында чайал парғаныбыс, - хатабох наачылаңча, паза кирип парған амыр, поэзының үзе кирип парып, чазып парғанын хыйа тастабысча, хайзы чазыхтарның сылтаанда пол парған».

ХайдаҒ даа арыҒ хара суғның суу андаҒ арыҒ полбас, хайди Иң Ап-арыҒ Мария Хыс арыҒ полған. Иди иртенгі дее таң чарии, хайзы күннн төретче, Мария Хыстың ариинаң уйадыбызарчых, Хайзы Олімі чох Күннн, Христос АрачылаҒчыбысты Төрөт салған. Паза, кем Аның алнында, тізектеріне түзіп, хысхырбас: «Өрін, Чахсы күс пірилген Хыс! Өрін, кізі төлінің АрачылаҒчызын төрет салған Хыс!»

Худайғасын ап-арыҒ Иоанн
Кронштадтский